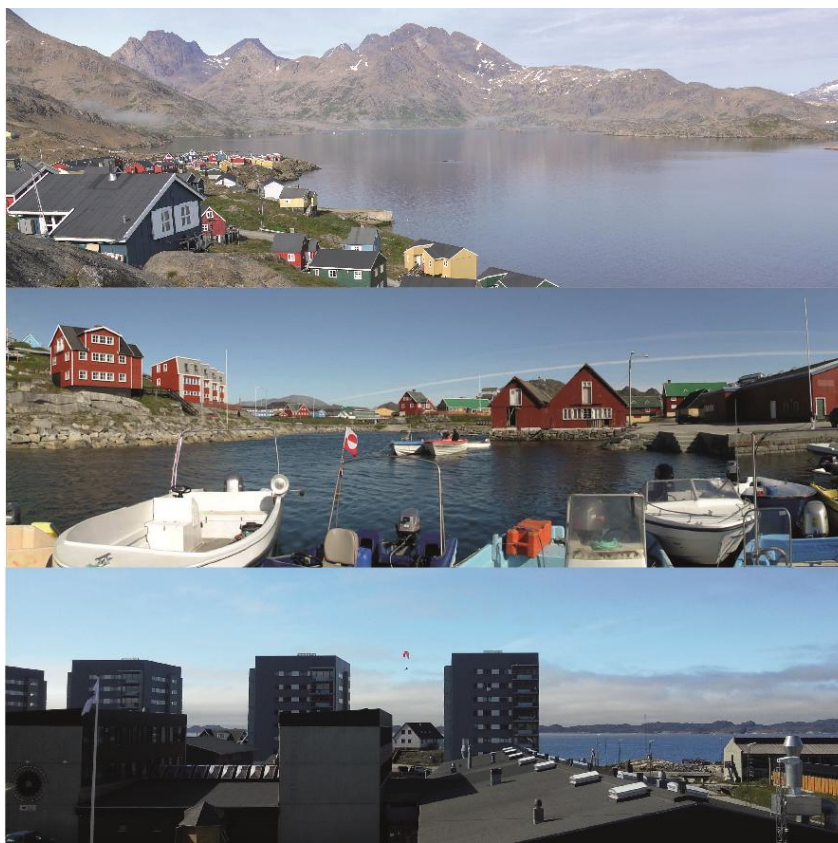

KOMMUNEQARFIK SERMERSOOQ

Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik / Forvaltningen for Anlæg og Miljø
Illoqarfimmik Inerisaaneq / By - & Boligudvikling

Oktoberi 2014

PILERSAARUSIORNERMUT

PERIUSISSAQ 2014

Nalunaarut tunuliaqutaq

8.10.2014

1	INATSISIT TUNNGAVIUSAT	2
2	PILERSAARUSIORNERMI KILLIFFIK	4
	Pilersaarusionermut periusissiaq 2010.....	4
	Kommunimut pilersaarut Sermersooq2024.gl	5
	Kommunimut pilersaarut tip pingaarnertut aaqqissuunna.....	5
	Kommunip pilersaarutaa malillugu nunap assingi	6
	Kommunimut pilersaarummut tapiliuussaq.....	12
	Pilersaarusiati allat	13
	Pilersaarusionermik naliliineq	14
3	INGERIARTORNERMUT NALILIINEQ PILERSAARULLU	16
	Ineriartornerup nalilirnera.....	16
	Innuttaasut amerliartornerat.....	16
	Innuttaasut pillugit taggiinerit	17
	Inerniliineq.....	17
	Ineriartornermut pilersaarut.....	17
	Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut	17
	Naleqartitat pingaarnertut aamma suliniarfissat	18
	Aningaasarsiornerup makiteqqinnissaa – isumannaallisaaneq aamma pingaarnersiuneq	18
	Inerniliineq.....	19
	Isumannaallisaaneq periutsillu	20
	Pingaarnersiuneq.....	20
	Apersuinerit	20
	Suliassat annertuut	21
	Illoqarfiit pingaarnersaat – Kalaallit Nunaata avammut kiinaa.....	21
	Inoqarfiit	21
	Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissummi qitiusumik suliniarfissat misissorneri	22
	Immikkut suliniarfissaq 1. Inuussutissarsiorneq peqqissoq, assigiinngiiaartoq aamma ingerlalluartoq	22
	Suliniarfissaq 2. Inissiat ullutsinnut naleqquttut	24
	Immikkut suliniarfissaq 3. Meeraaneq inuusuttuunik aamma inersimasuuneq toqqissisimanartoq	25
	Immikkut suliniarfissaq 4. Kulturip uumassusillip ineriartortinnissaa	26
	Immikkut suliniarfissaq 5. Pinngortitamik pisuussutinillu illersuineq	26
	Immikkut suliniarfissaq 6. Tamakkiisoq ingerlalluartoq	27
	Naliliineq aamma ineriartornerup pilersaarusionera – inerniliineq	28
4	KUKKUNERSIUISUT AALAJANGIGAAT	30

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT

Pilersaarusiornermut periusissami allaaserineqassaaq, ukiuni tulluuttuni sisamani kommunimut pilersaarummi suut immikkut isiginiarneqassanersut. Taamaasior-nikkut pilersaarusiornermi suliaassat pingaarnertit ersarissarneqassapput aamma suliaq naammassinissaanut eqqissilluni sulinissaq qularnaarneqassaaq.

Nalunaarusiap imaraa kommunimut pilersaarummut apeqquutit pingaarnertit eqik-karnerat taamaasillunilu Kommuneqarfik Sermersuumi *Pilersaarusiornermut periusissaq 2014-mut nutaamut* tunngaviuvoq.

Nalunaarusiaq sanaajuvoq sisamanik immikkoortulerlugu.

Immikkoortoq 1-miipput piumasaqaatit pisortatigoortut, Pilersaarusiornermut Inatsimmi pilersaarusiornermut periusissap ilusissaa allaaserineqarpoq aamma qanoq iliorluni kommunimut pilersaarut ataavartumik ingerlanneqarsinnaanersoq.

Immikkoortoq 2-miipput Kommunimut pilersaarutip kingullermik nutarterneqarne-rata kingorna kommunimut pilersaarutip sananeqareersup misissornera naliler-neqarneralu kiisalu pilersaarummi kommunimi pilersaarummi anguniakkat ikor-ferneqarsimanersut nalilersornerat.

Immikkoortoq 3-mi allaaserineqarput siunissami ineriartornissamut tunngasut apeqquutit pingaarnertit aamma

Immikkoortoq 4-mi nassuiarneqarpoq, qanoq kommunimut pilersaarutip nutarter-nissaa innersuussutigineqarnerasoq, siunissami kommunip timitalimmik ineriartor-nera nunaminertanillu aqutsineq pillugit aalajangiinerni sakkutut nutarterneqar-tuurtut atorneqarsinnaaqullugu.

1 INATSISIT TUNNGAVIUSAT

Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorneqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsissaat nr. 17, 17. november 2010-imeersumi § 34, imm. 1 malillugu, Kommunimi qinigaaffiup affaata siulliup qaangiutinnginnerani kommunalbestyrelsip kommunimut pilersaarusiornermi periusissatut siunnersuutit tamanut ammasumik saqqummiutissavai.

Pilersaarusiornermi periusissiami siunertarineqarpoq:

- Qinigaaffiup aallartinnerani kommunip pilersaarutaanik naliliillunilu isummernissaq, aamma
- Kommunalbestyrelsip akuttunngitsunik pilersaarusiornermut tunngavimmik (kommunimut pilersaarummik) nutarterinissamik sukumiisumik naliliisarnissaata qulakkeernissaa.

Pilersaarusiartut periusissiaq pilersaarusiorneq pillugu inatsimmi § 34, imm. 2 naapertorlugu ukuninnga imaqassaaq:

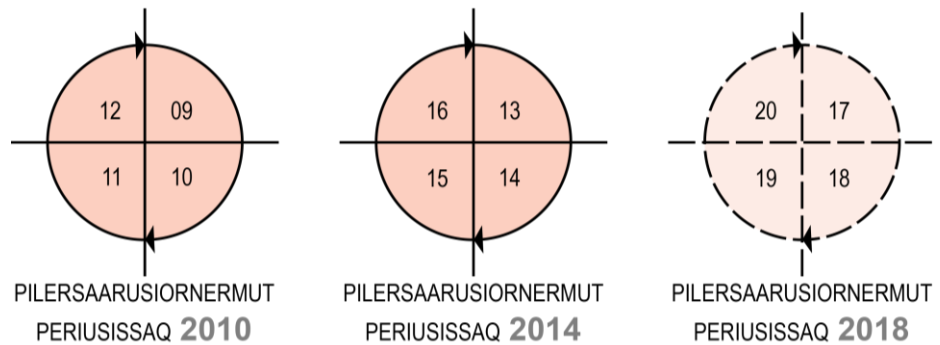
- *Kingullermik kommunimut pilersaarummik nutarterinerup kingorna, kommunimut pilersaarusiornermi ingerlanneqartut pillugit paasissutissat.* Pilersaarutaasup kommunimut pilersaarummi anguniakkanut sanilliullugu naapertuunn erata nalilernissaa paasissutissat ajornarunnaarsissavaat, taamaalilluni pilersaarusiornissamik pisariaqartitsinerup sukumiinerusumik nalilersorneqarnissaa pisinnaaqullugu. Takuuk imm. 2, "*Pilersaarusiornermi killiffik*"
- *Ineriartornermut periusissiaq nalilersornera.* Immikkoortumi ineriartornerup ataatsimut isigalugu nalilersornera, malitseqaataasumillu pilersaarusiornermut attuumassuteqartunik pisariaqartitat nalilersoneqarnissaat pineqarpoq. Immikkoortoq 3, "*Ineriartornermik periusissiamillu naliliineq*" takuuk.
- *Kommunimut pilersaarutip nutarterinissaata ilusissaanik aalajangerneq.* Nutarterinissap ilusissaanik aalajangerneq pisariaqartinneqartumut nalimmassarneqassaaq. Ukulu suliap ingerlannissaanut periarfissaapput 1. kommunimut pilersaarutip tamakkiisumik nutarternera, 2. kommunimut pilersaarutip qulequtaa ataaseq arlallilluunniit nutarternerat, 3. nunatat ilaasa nutarternerat imaluunniit, 4. kommunimut pilersaarutip ukiunut sisamanut tullernut atoqqinnerata akuerineqarnera. Takuuk imm. 4, "*Kukkunersuiisunit aalajangiussaq*".

Pilersaarusiortarnermut inatsisip pilersaarummut periusissiaq ukiut sisamakkaartunik pilersaarusiornermik, kommunimut qinersisarnermut nalimmassarneqartumik atortuulersinneqarsinnaaneraniq piumasaqaatip naammassineqarsinnaanera titartakkap takutippaa.

Kommunimummi qinigaaffiup immikkoortuata siulliup naannginnerani pilersaarummut periusissiaq qanoq ililluni naammassineqarnissaa inatsisitigut nassuiarneqarpoq – tassa 2014-ini naatinnagu (Pilersaarummut periusissiaq 2014 una) tullianillu 2018 naatinnagu ("Pilersaarummut periusissiaq 2018") il.il.

Kommuneqarfik Sermersuup pilersaarummut periusissiaa siulleq ("Pilersaarummut periusissiaq 2010" – "Ataatsimoorluta siunissarput") 2010/2011-p ukiuisa nikinneranni akuersissutigineqarpoq Kommuneqarfiullu Sermersuup kommunimut pilersaarutaata siulliup ("Sermersooq2024.gl") ukiut 2012/2013 nikinnerini akuersissutigineqarneranik malitseqarluni.

Pilersaarummut periusissiaq kommunimut pilersaarutip qanoq iluseqarluni nutarterneqarnissaanik aalajangermimik imaqassaaq. Kommunimut pilersaarutip nutarterneqarnera soorunami pilersaarutissamut periusissiamut tapertaliullugu suliarineqassaaq, akuersissutigineqarlunilu – tamannalu tunngaviusumik – kingusinnerpaamik qinigaaffiup naanerani.

2 PILERSAARUSIORNERMI KILLIFFIK

Pilersaarusiornermi periusissiap kommunimut pilersaarutip kingullermi nutarterneqarnerani pilersaarusiornermut paasissutissartaasa, kommunimut pilersaarummi anguniarneqartut naapertuuttuunersut kiisalu manna tikillugu pilersaarusiorneq tassunga tunngatillugu naapertuuttuusimanersoq nalilissallugit ajornaallisissavai. Tamannalu toqqammavigalugu kommunimut pilersaarusiornis-sami pisariaqartitat sukumiinerusumik nalilissallugit periarfissaalissaaq.

Pilersaarusiornermut periusissiaq 2010

Kommuneqarfik Sermersuup pilersaarusiornermut periusissiaa siulleg ”*Ataatsimoorluta siunissarput*”, 2010-11 suliarineqarmat, kommunimut nutaamut ataatsimoortumik periusissiatut toqqammavissamik pilersitsinissaq taamanikkut unammilligassaavoq annertoq. Pilersaarusiornermut periusissiaq kommunip ataatsimoortumik ineriartortinnissaanut pingaarnertut takorluukkamik aallaaveqarpoq:

Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfiit tamarmik imminnut tulluurtumik, nunallu immikkoortuani assigiinngissutsit ataqqillugit ineriartortinneqas-sapput. Illoqarfiit inoqarfiillu ineriartortinneri piffinni ataasiakkaani periarfissanik pisariaqartitanillu aallaaveqassapput.

*Illoqarfiit inoqarfiillu misigisanik, toqqissisimanermik, illut illoqarfiillu
ilusilersorneranik kusanartumik kiisalu ineqarnermi avatangiisinik
ingerlalluartunik assigiinngiiaartunik neqerooruteqassapput.*

Takorluukkat taassuma piviusunngortinnera pingaartitat avaqqunneqartussaanngitsut pingasut uku ataqqillugit pissaaq:

- Nungusaataanngitsumik aallaaveqarneq
- Inuunerup pitsaassusaa
- Tamat oqartussaaqataanerit

Pilersaarummut periusissiaq 2010-mi pingaartitat suliniuteqarfinni arfineq marlunni, tamarmik immikkut kommunip ineriartorneranut pilersaarusiortneranullu ineriartornermi anguniakkanik imaqarput:

- Illoqarfiit inigisallu inuuffigiuminartut
- Namminersorlutik inuussutissarsiortut siuariartortut
- Ilaqutariit peqqissut toqqissisimasullu
- Attaveqaateqarluarneq
- Avatangiisinut pisuussutinullu ataqqinninneq
- Inuunermit piginnaasaqarneq
- Kulturi uummaarissoq

Kommunimut pilersaarut Sermersooq2024.gl

Kommunimut pilersaarutip tunngavissaanut ataatsimoortumik nassuiaammik suliaqarnermi pilersaarummut periusissiami suliniuteqarfiit toqqammavigineqarput, tassungalu nalinginnaasumik ineriartorneq, innuttaasut ukiuisa ineriartornerat, suliniuteqarfinnut ataasiakkaanut attuumassutilinnik anguniakkanik pilersaarusiortnermillu pisariaqartitanik ilanngussiffineqarluni.

Pilersaarusiortnermut periusissiaq nassuiaallu katillutik Kommuneqarfik Sermersuumut kommunimut pilersaarummut siullermut toqqammaviupput, taannalu marts 2013-imi akuersissutigineqarpoq. Taamalu ataavartumik erseqqissaaneq tulleriissaarinerlu Kommunimut pilersaarut Sermersooq 2014-mut ilaavoq pilersaarusiortnermi periussissat imarisaata kommunip inoqarfiisa ineriartortinnerannut pilersaarusiortneq naapertorlugu inatsisitigullu atugassarititaasunut qanoq piviusunngortinnissaa.

Kommunimut pilersaarutip pingaarnertut aaqqissuunnera

Kommunimut pilersaarummi Sermersooq2024.gl kommunip pingaarnertut aaqqissuussaanerani kommunipo pilersaarusiortnerani pingaarnertut toqqammaviit ataatsimoortinneqarput. takuuk www.sermersooq2024.gl/gl/kommune/

Toqqammavigineqartullu ilaatigut makkuupput:

- Inoqarfiit ataasiakkaarlutik pingaarnertut ilusissaat nunap assingisa arlallit aalajangersarneqarnerinut (Nuup-eqqaa, Tasiilap- eqqaa Paamiullu eqqaa) tunngaviliisuupput. Nunap assingi aalajangersarneqar-simapput inuit ineriartornerinik misissueqqissaarnerit, 'inuup inuunermini atugai' imaluunniit susassaqarfiit ataatsimoorussat tunngavigalugit, takorluukkamik pingaarnermik aamma siullertut erseqqissaanerulluni.
- Sammisani arlalinnik nunap immikkoortui akimorlugit pingaarutilinnik suussusiliineq ("Ilusilersuinerimi politikki", "Nunaqarfinnut politikki" kiisalu "Nunaannaq").
- Nuna tamakkerlugu suliniutigineqartunik (umiarsualiviit, mittarfiit aatsitassanillu qalluinerit) saqqummiussineq, nunamik pilersaarusiornermut tunngasutigut kommunimut pilersaarusiornermi pingaaruteqarlunnartumik aalajangiisuulluarsinnaasut.

Kommunip pilersaarutaa malillugu nunap assingi

Najugaqarfinnut tamanut ilusissatut pingaarnertut kommunimi nunap assingisa ineriartortinnissaanut tamatigoornerusumik atuuttussatut Kommunimut pilersaarut Sermersooq 2014.gl-ip inissippaa.

Nunap assinginut tamanut unamminartut naatsumik oqaatigalugit ukuupput:

- Innuttaasut patajaatsumik amerliartornerannik passussineq taamaalillunilu Nuup illoqarfiata ineriartornera, tassunga ilanngullugit siunissami mittarfitsigut sullinneqarneq, umiarsualiviup Qeqertanut nuunnissaa kiisalu Siorarsiorfimmi nunaminertanik ilanngussineq.

Killiffik: Umiarsualiviup nuunnera kiisalu ingammik Qinngutsinni inuussutissarsiorfeqarfinnik ineqarfinnillu nunaminertat annterusarneri ingerlapput, mittarfimmullu tunngasunik ineriartortitsinermut pilersaarutininik suliaqartussanik suleqatigiissitaliortoqarpoq.

- Nuup Nuussuullu illoqarfittut immikkoortortaani eqiterititsineq.

Killiffik: Nuup illoqarfiani (Tuujummi Inuussusuullu immikkoortuini) pilersaarusiorneq ingerlavoq. Nuussuarmi "Nuussuup uummataa"-nik qitiutitsineq naapertorlugu sammisaqarnerunissaq pisariaqartinneqarpoq, ilaatigut nungusaataanngitsumik toqqammaveqartumik, Nuummi immikkut pitsaassutsinik patajaallisaasunik inerisaasunillu illoqarfimmik ineriartortitsinissaq siunertaralugu.

- Takornariat immikkut qitiutillugit nunaqarfinnik inerisaaneq.

Killiffik: "Kapisillit A-mit O-mut" pilersaarummik ataatsimoorussamik, imikkoortut tamarmik eqqarsaatigeqqinneqarnerannik kiisalu Qeqertarsuatsiaani aatsitassarsiornermut tunngasinnaasunut eqqummaarinnittumik pilersaarusiornissamik pisariaqartitanik paasinniffiusumik sanasoqarnissaa pisariaqartinneqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq

Saaq Kommune Allappaa PDF saqqummissaaq Nipituumik atuarpooq Allisippaa Natunaarsuutit

Sag

Kommune

Inoqarfiit

Aalajangersakkat

Nunaminertamik atugassilneq

Nassulaat

Uaniippitit: Saqqaa ▶ Inoqarfiit ▶ NUUK

NUUK
Illoqarfiup ineriartortinnissaanut periusissaaq
Sammisat
Illoqarfiup qeqqani immikkoortat qitiutinneqartut
Allat illoqarfiup immikkoortut qitiutinneqartussat
Immikkoortut ilai
Nuup eqqaani nunaqarfiit
TASIILAQ
ILOQQORTOORMIUT
Tunumi nunaqarfiit
PAAMIUT
Arsuup kangerlua

Nuuk
Inuttusiartuinnarneq taamaaginnartoq – ukiorpassuarnilu suli taamaassalluni – Nuummi atugassaaq. Pilersaarusiornikkut illoqarfiup attanneqarsinnaasumik qanoq ineriartortinneqarsinnaanera inissinneqassaaq.

Alla Nuup pilersaarusiornegarnanarut pingaaruteqarluinnartoq tassaaq Nuup inuussutissarsiornermut Kalaallit Nunaanni qitiulluinnarnera. Tamatumu Nuuk periarfissanik ineriartortitsinissamut aamma suliffeqarfinnik naammattunik pilersitsinissamut akisussaaffierneqarpoq. Atlatikukkoortutunut umiarsualiviup Qeqertanut nuunneqarnissaa inuussutissarsiornermut pilersaarusiornermut pingaaruteqarluinnartuuvooq, nunaminertanili inuussutissarsiornermut pisariaqartitsineq eqqartussallugu pingaaruteqarluinnartuuvooq.

Nuummut pingaarnertut iluseq ataatsimut isigalugu pitsaasumik aamma qulanaatsumik illoqarfiup ineriartortinneqarnissaanik tunngaveqarpoq. Tamatumani **qilequttat** arfiniit aamma **qitiutinneqartussaat** arfineq-pingasut pilersinneqarput, piffissami immikkut ineriartortinneqartussat. Taakku immikkoortut ataanni erseqqinnerusumik allaaserineqarput.

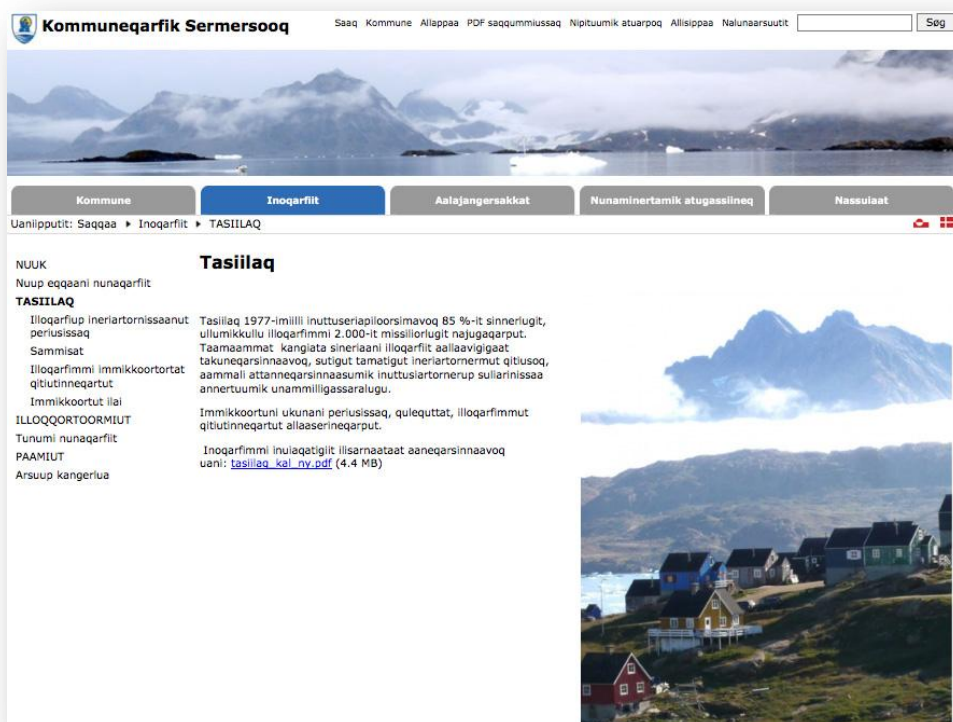
Inoqarfimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani: [nuuk_kal_final.pdf](#) (3 MB)

- Ungasinnerusumik illoqarfiup ineriartortinnissaanut periusissiaq toqqammavigalugu innuttaasut amerliartorneranik passussineq. Illoqarfimmi inissiaqarfiit naammattut pilerinartullu inissaqartinneqassapput, illoqarfillu pilerinartumik qiteqartinneqassaaq.
- *Killiffik*: Ineqarfiit nutaat Tasiilallu kujataani qitiusoqarfissamik nutaamik pilersaarusiornermut toqqammavigineqartut naammassineqarput. Illoqarfiup qorsooqqinnerata ataanartinnissaanut qitiutitsisumik, sanaartorfissat annertusineranut atatillugu imeqarfiup aaqqigallernissaanut periarfissanik immikkut sammisaqarnissaaq pisariaqartinneqarpoq taamattaarlut illoqarfiup kujataani mittarfittaarsinnaanerup paasinarsisinneqarnissaa pisariaqartinneqarpoq.
- Takornariartitsinermi periarfissat paasinarsisinneqarneri kiisalu Tunumi Tasiilaq aallaavigalugu siunissami takornariartitsinermut sammisanut tunngasumik ataatsimoorussamik pilersaarusiornissaaq – tassunga ilanngullugit Kulusummi mittarffiup Tasiilamut nuunneqarnissaa. Sullissinerup pitsaassusaanik nalilersuineq kiisalu nunaqarfinni Ittoqqortoorminilu illut pisoqalisut isaternissaannut periarfissat.

Killiffik: Suli aallartinneqanngillat.

- Ittoqqortoormiit pillugit ataatsimoortumik pilersaarut, Ittoqqortoormiini imminnut napatittumik inoqarfimmik ataassiinnarnissamik periarfissat qitiutillugit.

Kommuneqarfik Sermersooq

Saaq Kommune Ailappaa PDF saqqummiussaaq Nipituumik atuarpooq Allisippaa Nalunaarsuutit Saaq

Kommune Inoqarfiiit Aalajangersakkat Nunaminertamik atugassilneq Nassulaat

Uanippuutit: Saqqaa Inoqarfiiit TASIILAQ

NUUK
Nuup eqqaani nunaqarfiiit

TASIILAQ

Illoqarfiup ineriartortinnissaanut periusissaaq
Sammisat
Illoqarfimmi immikkoortortat qitiutinneqartut
Immikkoortut ilai
ILLOQQORTOORMIUT
Tunumi nunaqarfiiit
PAAMIUT
Arsuup kangerlua

Tasiilaq 1977-imillii inuttuseriapiloorsimavoq 85 %-it sinnerlugit, ullumikkulu illoqarfimmi 2.000-it missillorlugit najugaqarput. Taamaammatt kangata sineriani illoqarfiiit aallaavigisaat takuneqarsinnaavoq, sutigut tamatigut ineriartornermut qitiusoq, aammali attanneqarsinnaasumik inuttusartornerup sullarinissaa annertuumik unammilligassarlugu.

Immikkoortuni ukunani periusissaaq, qulequttat, illoqarfimmut qitiutinneqartut allaaserineqarput.

Inoqarfimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani: [tasiilaq_kel_nv.pdf](#) (4.4 MB)

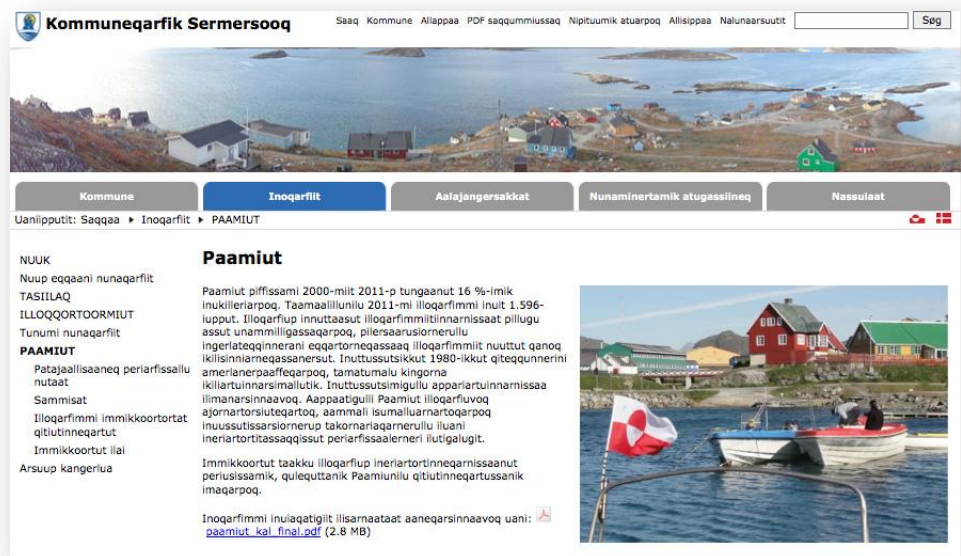
Killiffik: Ataatsimoortumik pilersaarut nutarterneqassaaq.

Paamiut – Takuuk www.sermersooq2024.gl/gl/inoqarfiit_/paamiut/

- Nussornerup passunneqarnera Paamiullu illoqarfittut pitsaaqutaasa ineriartortinnerat.

Killiffik: Paamiunut ataatsimoortumik pilersaarummik pisariaqartitsinerup naammassineqarnera, pitsaassutsit pioreersut annertusarnissaat periarfissallu nutaat ineriartortinnissaat siunertaralugu.

- Ivittuuni Kangilinnuanilu siunissami periarfissat paasinarsisinneqarnissaat.

Kommuneqarfik Sermersooq

Saaq Kommune Allappaa PDF saqqummiussaq Nipituumik atuarpog Allisippaa Nalunaarsuutit Seg

Kommune Inoqarfiit Aalajangersakkat Nunaminertamik atugassineq Naasulaat

Uanlipputit: Saqqaa Inoqarfiit PAAMIUT

PAAMIUT

NUUK
Nuup eqqaani nunaqarfiit
TASIILAQ
ILLOQQORTOORMIUT
Tunumi nunaqarfiit
PAAMIUT
Patajaallisaaneq periarfissallu nutaat
Sammisat
Illoqarfimmi immikkoortortat qitiutinneqartut
Immikkoortut ilai
Arsuup kangerlua

Paamiut

Paamiut piffissami 2000-miit 2011-p tungeanut 16 %-imik inukilliarpoq. Taamaallilu 2011-mi illoqarfimmi inuit 1.596-lupput. Illoqarfup innuttaasut illoqarfimmitinnarnissaat pillugu assut unammilligassaqarpoq, pilersaarusiornullu ingerlateqqinnerani eqqartorneqassaaq illoqarfimmiit nuuttut qanoq ikilisinniameqassanersut. Inuttussutsikkut 1980-ikkut qiteqqinnerini amerlanerpaaffeqarpoq, tamatumalu kingorna ikiliartuinnarsimalutik. Inuttussutsimigullu apparituinnarnissaa ilimanarsinnaavoq. Appaatigullu Paamiut illoqarfuvog ajornartorsiuteqartoq, aammali isumaliuarnartoqarpoq inuussutissarsiornep takorniaqarnerullu iluani ineriartortitassaqissut periarfissalerneru ilutigalugit.

Immikkoortut taakku illoqarfup ineriartortinneqarnissaanut periusissamik, qilequttanik Paamiunilu qitiutinneqartussanik imaqarpoq.

Inoqarfimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani: [paamiut_kal_final.pdf](#) (2.8 MB)

Killiffik: Suli aallartinneqanngilaq.

Kommunimut pilersaarummi qitiutinneqartut

Kommunimi pilersaarummi inoqarfinni ataasiakkaani pingaarnertut ilusiliinerni arlalinnik qitiutitsisoqarpoq. Takuuk www.sermersooq2024.gl/gl/inoqarfiit_/

Immikkoortut qitiutinneqartut tassaapput piffiit pilersaarusiornermi
pisariaqartitanik immikkut sammeneqartut.

Kommuneqarfik Sermersooq Saaq Kommune Allappaa PDF saqqummiusaaq Nipituumik atuarpooq Allisippaa Nalunaarsuutit

Kommune Inoqarfiit Aalajangersakkat Nunaminertamik atugassilneq Nassuiaat

Uanlpputit: Saaqaa ▶ Inoqarfiit

NUUK
Nuup eqqaani nunaqarfiit
TASIILAQ
ILLOQQORTOORMIUT
Tunumi nunaqarfiit
PAAMIUT
Arsuup kangerlua

Inoqarfiit

Kommunip pingaarnertut ilusaani nunap immikkoortui qanoq inissimaneri ilanngullugit ataatsimut allaaserineqarput. Kommunimut pingaarnertut iluseq ataatsimut kommunimi nunassittariaatsip ineriartornera tunngavigalugu aalajangersaavigineqarpoq.

Kommunimut pilersaarummi aamma inoqarfiit ataasiakkaat pillugit pingaarnertut ilusissaaq ilaavoq, taanna quppernermi uani ammarneqarsinnaavoq. Pingaarnertut ilutsini nunap immikkoortuisa agguataarneri aamma kommunimi illoqarfiit, nunaqarfiit nunaannaallu killeqarfilii aalajangersaavigineqarput kommunip immikkoortunut pilersaarutai ataatsimut naliliiffiginerisigut. (kommunimut pilersaarutip nassuiaattitaa).

Immikkoortumi uani inoqarfiit ataasiakkaarlugit ineriartornissamut immikkut atugassaat qitiutillugit allaaserineqarput. Immikkoortuni ataasiakkaani suullertut ineriartortitassat suliniuteqarfigisassallu allaaserineqarput, kommunimut pilersaarusiornissami inoqarfiit ataasiakkaat ilusaannik aamma nunap immikkoortuisa agguataarneqarnerinut annertuumik allannguissussat. Inoqarfiilli amerlanerit eqqarsaatigalugit piffissami pineqartumi ilusaat allannguuteqassanngillat. Immikkoortukkuutaat tamarmik tassaapput inoqarfinnut ataasiakkaanut ilusissaaq, inoqarfiit ataasiakkaat ineriartortinneqarnissaannut najoqqutassaliornikkut takutinneqarlutik.

Piffinnut qitiutinneqartunut makku killiffiupput:

Inoqarfik	Qitiutinneqartoq	Killiffik
Nuuk	Imaneq	<i>Ingerlavoq.</i> Qitiutinneqartumi Nuup oqaluttuarisaanerani illoqarfiup qeqqanut tunngasunik suliniutit, tassani illoqarfik aneerfillu qitiutinneqassapput. Suliniutit arlallit piviusunngortinneqarput, suliniutillu sulit allat pilersaarusiomeqarput.
	Tuujumut Blok P-lu	<i>Ingerlavoq.</i> Qitiutitsinermit matumani Nuup qiterpasissuanik allanngineq pineqarpoq. "Ilaqutariit illuat"-nik sanaartornissaq aallartinneqarpoq. "Tuujummi naatsiivik"-mik pilersitsineq kiisalu Ceresvejimi inissialiomiassat pilersaarusiomeqarput. Blok P-p nunaminertaata ilusilersornera utaqqiisaagallartumik suliniutit aallartinneqarnerisigut pilersaarusiomeqarpoq. Qitiusoqarfik taanna Nuup illoqarfiit pingaarnersaatut ineriartorneranut kiisalu Kalaallit Nunaata illoqarfiisa pingaarnersaata ineriartornissamut periarfissaanik anguniakkanut tunngatillugu pingaaruteqarpoq.
	Aneersuarfik Aqqaluk	<i>Piareersaasiomeqarpoq.</i> Nunaminertat ilusilemniissaannut pilersaarut piareersarneqarpoq, taamaattoq Inatsisartut ataatsimiittarfissaannik inissiinissamut kissaatip aalajangiiffineqarnissaa utaqqinneqarpoq. Piffiup illoqarfimmi issittumilu kulturimut tunngasumik naatsiiviliarinissaa anguniagaavoq.
	Imeqarfiup eqqaa	<i>Piareersaasiomeqarpoq.</i> Pilersaarusiomerit aallarnisarneqarput. Ataatsimoortumik pilersaarut inissialiomerup, attaveqaasersuinerup kiisalu qasuersaartarfiliomiassat ataatsimoortillugit eqqarsaatigineqarnissaat anguniagaavoq.
	Nuussuup uummarissar-neqarnera	<i>Sulit aallartissameqanngilaq.</i> Qitiutitsineq annertuumik pingaartinneqartoq. Ataatsimoortumik pilersaarummik ilaatigut piffiup, Nuussuullu illoqarfiup immikkoortuatut muteerniusutut allanngortinnerani angallannermit toqqammavinnik isummerfiusussaq.
	Inuussutissarsiuteqarfik	<i>Nutarterneqartariaqarpoq.</i> Containerersornermit umiarsualivissamik inuussutissarsiutinullu immikkoortumik ineriartortitsineq ingerlanneqarpoq. Maanna inuussutissarsiomerimut tunngasunik nunaminertat annertusameqarsinnaajunnaaqqapput. Nuummi nunaminertanik inuussutissarsiomerimut atugassanik qulequtakkaartumik pilersaarusiomiassaq pisariaqartinneqarpoq.
	Qinngorput	<i>Ingerlavoq.</i> Qinngutta Nuup illoqarfiata immikkoortuatut ataqtigiiissutut ineriartortinnissaa sulit sammineqarpoq. Annertusaanermi piffimmi nunatap ilusaata pigiinnamissaa, imminnut qanittunik illulioriternissaa, piffimmi qitiusumik illorsualiomiassaq kiisalu angallatinik qaqitsivissamik pilersitsinissaq aallaavigneqarput.
	Sineriak sinerlugu aqqusinneeraq	<i>Sulit aallartinneqanngilaq.</i> Sanaartornermit pilersaarut atorlugu piviusunngortinneqassaaq. Sineriak sinerlugu aqqusineeqakkut Nuup sissaa assigiinngiaartoq takusassiarineqassaaq, Nuullu qorsooqqissortaata annertusarneranut atatillugu manna annertuumik pingaartinneqarpoq.

Inoqarfik	Qitiutinneqartoq	Killiffik
Tasiilaq	Illoqarfiup qeqqa	<i>Suli aallartinneqanngilaq.</i> Illoqarfiup ineriartortinneqarnerani illoqarfiup qeqqata qitiutinneqarnissaa pingaaruteqarpoq, taamaalluni taanna innuttaasunut takomariartunullu pilerinartutut inissisimaannarsinnaaqqullugu. Illoqarfimmik kusassaanissami juullip orpiliaata inissisimaffia kulturikkut piffittut kiisalu Pilersuisup eqqaani illoqarfiup inuusuttaasa sammisassaqaftutut kusassarnissaa qitiutinneqarpoq.
	Tasiilap kujataa	<i>Ingerlanneqarpoq.</i> Sanaartorfissanik nutaanik atugassiinikkut, piffinnilu sanaartorfioreersuni qaninnerusunik sanaartornissaq, illoqarfiup kujasissuanik nutarterinissami qitiutinneqassaaq.
Paamiut	Paamiunut ataatsimoortumik pilersaarut	<i>Piareersaasiorneqarpoq.</i> Qitiutitsiviit pingasut (Umiarsualivitoq – allanngutsaaliuinerit, ingitserinerit) ”uummarissaanertullu – blokkersuit eqqaanni piffimmik kiisalu illoqarfiup qeqqanik kusassaanermik qitiutitsisoq) ataatsimoortillugit ataatsimut pilersaarutinngortinneqassapput.

Kommunimut pilersaarummut tapiliuussaq

Kommunimut pilersaarutip Sermersooq2024-ip ulloq 5. Marts 2013-imi akuersisutigineqarnerata kingorna kommunalbestyrelsi kommunimut pilersaarummut tapiliussanik arlalinnik akuersissuteqarpoq. Takusassiaq ataani takuneqarsinnaasoq kommunimut pilersaarummut tapiliuusanik, kommunimut pilersaarusiap akuersissutigineqarnerata kingorna atuuttutut aallartinneqartutulluunniit tamanut saqqummiunneqartunik imaqarpoq:

Immikkoortup ilaa		Kommunimut pilersaarummut tapiliuussaq	Saqqummiunneqarfia
Nuuk	1A1	1A1-3, Kujallerpaat, Inissiat	18-12-2013
	1A1	1A1-4, Kujallerpaat, Inissiat	oktober 2014 ilimagineqarpoq
	1A11	1A11-2, Quasunnguaq, Inissiat	21-05-2014
	1A15	1A15-2, Inussussuaq, Imeqarfiup eqqaani inissiat	December 2014-imi ilimagineqarpoq
	1C3	1C3-4, Qatserisut, Qitiusoqarfik Aqqusinersuaq	18-06-2014
	1C24	1C24-2, Nuukullak Manngua, Qitiusoqarfik	Januar 2015 ilimagineqarpoq
	1C30	1C30-2, Ilaqutariit illuatHus, Tuujuk	26-08-2014
	1C30	1C30-3, Tuujuk, Ceresvej Kangia, Inissiat	2015 aallartinnerani ilimagineqarpoq
Nuussuaq	2B2	2B2-3, Nuuk, Containerersorluni umiarsualivik	2014 aallartinnerani ilimagineqarpoq
Quassussuup Tungaa	3C7	3C7-2, Sarfaarsuit Center	17-07-2013
	3D13	3D13-1, Illuaqqat, Qernertunnguit Kangerluat	13-02-2013
Qinngorput	4A5	4A5-3, Pingorsuaq, Inissiat 96	Februar 2015 ilimagineqarpoq

	4A6	4A6-1, Pinguaraq, Inissiat, Suliffeqarfiit	2015 aallartinnerani ilimagineqarpoq
	4B5	4B5-1, Isuliffik, Qinnqorput inuussutissarsiuteqarfik	22-09-2014 ilimagineqarpoq
	4C2	4C2-2, Pamaarussivik nutaaq Nuuk, Niaqornannguaq	05-02-2014
	4D8	4D8-1, Niaqornannguaq, Sanaartorfigineqaqqusaanngitsoq	22-09-2014 ilimagineqarpoq
Tasiilaq	30A12	A12-1, Akiiterni, Tasiilaq	02-11-2011
	30C10	30C10-1, Ataatsimut atugassaiq, Tasiilaq	18-08-2014
	30C2	30C2-1, Ataatsimut atugassiaq, Qatserisarfik	2015 aallartinnerani ilimagineqarpoq
Paamiut	20C2	20C2-1, Utoqqaat illuat nutaaq	2015 aallartinnerani ilimagineqarpoq

*Pilersaarusi*at allat

Kommunimut pilersaarutip akuersissutigineqarnerata kingorna, kommunimut pilersaarummut tapiliussat saniatigut kommunimut pilersaarummut attuumasunik pilersaarusi

Kommuni ataatsimut isigalugu:

- Ataatsimut illunik ilusilersuinissamut politikimut piareersaatit (2012-2013)
- Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit nunap immikkoortuani ineriartortitsinermik pilersaarut (2011-2012)

Nuuk:

- Imanermi ilusilersuinermut ilitsersuut (2011-)
- Namminersorlutik Oqartussat Nuuk Centerillu eqqaanni nuna (2014)
- Illoqarfiup immikkoortua 5 Grønlandsbankenip eqqaani (2013-)
- Tuujummut Blok P-mullu pilersaarut (2013)
- Hotelimik ilusilersuinermut ilitsersuut, Nuutoqaq (2013-)
- Nuuk Playground (2013-)
- Katuap eqqaa (2014)
- Biilini inissiisanermut politikki periusissiarlu (2013-)

Paamiut:

- Paamiunut ataatsimoortumik pilersaarummut piareersaaneq (2014)

Pilersaarusiormik naliliineq

Kommunimut pilersaarummik nutarterinerup kingulliup kingorna pilersaarusiartineqartut, kommunimut pilersaarummut naapertuuttut, ingerlatsiviullu pilersaarusiormik suliaqarnera kommunimi pilersaarummi anguniakkanut pilersaarummullu periusissiamut kingullermut naapertuuttoq, ingerlatsiviup ataatsimut naliliutigaa:

- *Anguniakkat ungasissumut sammissut.* Pilersaarusiart naammassineqartut kommunimut pilersaarutip ungasinnerusumut isigisumik periusissiaasa anguniagaasalu piviusunngortinneqarnissaanut tapertaaqataannut, tassani qitiusoqarfittut toqqarneqartut kommunimut pilersaarummut tapiliussanut pilersaarutinillu allanut sinaakkusiinermut tapertaaqataapput.
- *Qitiusoqarfiit.* Qitiusoqarfinnik amerlanernik suliaqarneq aallarteerluni-luunniit allatut paasinarsereerpoq. Taamaattoq qitiutinneqartussat pillugit nalunaarsuutip nutartikkap misissornissaa pisariaqartinneqarpoq.
- *Pilersaarusiormerit allat.* Pilersaarusiart naammassineqartut ilaat pilersaarusiormi periusissiamut kommunimullu pilersaarummut akuerineqartumut toqqaannartumik attuumassuteqanngillat, pisariaqartitali pinngortut naammassineqarnissaat namminersortullu sanaartugassanik pilersaarutaannik ajornarunnaarsitsinissamut pisariaqarsimapput. Tassani tapiliussat 1C24, Nuukullak Manngua, 3C7, Sarfaarsuit, 3D13, Takorniarianut illuaqqat kiisalu tapiliussaq 4C2, Parnaarussivik nutaaq ilanngullugit.
- *Kommunimut pilersaarummut tapiliussat.* Kommunimut pilersaarummut tapiliussat ataatsimut isigalugu kommunimut pilersaarutip Nuummi Tasiilamilu illoqarfiup ineriartornissaanik anguniagaasa piviusunngortinneqarnerinut tapertaapput. Nuummili Nuussuarmilu (ingamik Qinnutsinni) inissianik sanaartormi sukumiisumik pilersaarusiormut naammassineqarnissaata siusinnerusukkut naammassineqarnissaa pisariaqartinneqarpoq.
- *Pilersaarusiormi inatsisinut tunngasut.* Kommunimut pilersaarutip inaarutaasumik akuersissutigineqarneranut atatillugu ”kommunimut pilersaarutip teknikkimut tunnganerusortaanut tunngasut suliareq-qinneqarneranni 2013-imi pilersaarusiart inatsisinut tunngasortaasa immikkut eqqummaariffineqarnissaannut pisariaqartitsineq pilerpoq. Tassungalu tunngatillugu immikkoortunut pilersaarutinut tamanut tunngatillugu aalajangersakkat kommuni akimorlugu allaffissornikkut toqqammavissat assigiiarnerulernissaat anguniarlugu sukumiisumik misissorneqassapput, soorluttaaq nunaminertanik atugassanngortit-sisarnerni aalajangersakkat ineriartortinnissaannut periarfissat sukumiinerusumik misissorneqartariaqartut” aalajangerneqarpoq. Suliaq taanna sulii aallartinneqanngilaq.

-
- *Pilersaarummut tapiliussamut aqputissiuussinerup ilitsersuutitaa ilusaalu nutaaq.* Pilersaarusiortarnermut inatsisip nutarterneqarneranut sukumiisumillu pilersaarusiortarnerup ilusilersorneranut maleruagassat allanngortinne-qarnerannut tapiliullugu pilersaarummut tapiliussamik suliaqarnermi pitsaassutsip ineriartornerullu qulakkeernissaa siunertarallugu kommunimi ilitsersuusiornissaq pisariaqartoq paasinarsivoq.

3 INGERIARTORNERMUT NALILIINEQ PILERSAARULLU

Ineriartornerup nalilirnera

Kommunemut pilersaarutip Sermersooq2024.gl –p imarivai (ukioq 2011 tikillugu) innuttaasut ineriartornissaannut naliliineq aamma komunimi najugaqariaatsip nuttarnerullu nalilesorneri, taakku tamarmik ineriartornerup sumut ingerlaneranut pingaaruteqarput, pilersaarusiordermi isiginiarneqartussat.

Kommunimi geografiit assigiinngitsunik atugaqarmata periarfissallu assigiinnatik, kommunimi pilersaarummi naqissuserneqarpoq suliassaq tassaasoq innuttaasut eqiterunnerat ukiut 30-t kingullit ingerlanerini annertusiartorsimasoq, inooqatigiinnermi attanneqarsinnaasumik. Pisussat pikkunartortaat tassaapput:

- *Nuuk* nunami sakkortunerpaamik ineriartortitsiviuvuq. Taamaattumik Nuup pilersaarusiorderani akissutissarsiniarneqassaaq qanoq iliorluni ineriartorneq piujuaannartitsineramik tunngaveqassanersoq.
- *Tasiilaq* paarlattuanik assortorneqarsinnaanngitsumik Tunumi illoqarfiit pingaarnersaraat aamma illoqarfik siunissami Tunumi inuussutissarsiornikkut, ilinniartitaanikkut takornariaqarnikkullu qitiusussaavoq.
- *Paamiut* 80-sikkunnili innuttaqassutsikkut ineriartorsimanngilaq aamma taamaattumik illoqarfiup oqimaaqatigiissuunissa suussusissaaalu nassaaqqittariaqarput piujuartitsineq, uummarissaaneq ineriartortitsinerlu aq-qutigalugit.
- *Illoqqortoormiut* aamma *Arsuup Kangerlua* eqqarsaatigalugit pineqarpoq pilersaarut aallaavigalu inoqarfiit avinngarusimanerat ineriartortitsinermi qitiususnaanermut naleqqiullugu tunngavigalugit Ittoqqortoormiini innuttaasut namminneq napatillutik ineriartorsinnaanerisa attatiinnarnissaa ineriartortinnissaa, taamatullu *Arsuup Kangerluani* takornariartitsineramik ineriartortitsinissaq.

Innuttaasut amerliartornerat

Kommunimut pilersaarummi tikkuarneqarpoq, piffissami ukioq 2000-miit 2011-mut kommunimi innuttaasut, nuna tamakkerlugu naleqqiullugu agguaqatigiisillugu ineriartorsimanermut aamma kommuninut allanut naleqqiullugu (10 %-mik) amerliartupiloorsimanerat. Ineriartornerli assigiiamik ataavartumik pisimanngilaq, piffissami pineqartumi Nuummi innuttaqassutsikkut ineriartorneq 18 %-imiissimammat Tasiilamilu 17 %-iulluni. Paarlattuanik piffissami pineqartumi kommunimi inoqarfinni allani innuttaqassutsikkut ineriartorneq nakkariarsimavoq 16 %-nik.

Paasinarpoq innuttaasut amerliartornerat piffissami 2010-miit 2014-mut ingerlaannarsimasoq aamma nuna tamakkerlugu innuttaasunut ilaat 37,6 %-t Sermersuumi najugaqartut 2010-mi, 2014-milu 39,5 %-t. Equngasumik ineriartorneq suli ingerlavoq, Nuummi najugaqartut 8,7 %-nik amerleriarsimammata Tasiilamilu 6,8 %-nik, innuttaasut amerlassusaat kommunimi tamarmik 4,7 %-nik annertu-

seriarsimavoq. Aggvaqatigiisillugu nuna tamakkerlugu nakkariartoqarsimavoq 0,3 %-nik.

Innuttaasut pillugit taggiinerit

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup 2013-mi juulip qaammataani piffissami 2013-miit 2025-mut innuttaasut ineriartornissaat pillugu taggiivoq, tassani ersepoq Sermersuumut nutsernerit ingerlaannarumaartut aamma Sermersuumi innuttaasut amerliartuinnarumaartut.

2014-mi maajip qaammataani Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup piffissami 2014-miit 2040-mut innuttaasut ineriartornissaat pillugu taggiineq tamanut saqqummiuppaa, tassani ersepoq, ukioq 2040-p tungaanut nunami innuttaasut 3.000 missaannik ikiliumaartut aamma innuttaasut akornanni utoqqaanersaasut (75+) pingasoriaammik amerliumaartut. Innuttaasut tamarmiusut ilaat Sermersuumut nuuttartut sulii amerliartortuarumaartut tagginneqarpoq imaassinnaavorli ullumimut naleqqiullugu annikinnerulaartumik.

Inerniliineq

Taamaattumik pilersaarusiornissamut pisariaqartitsineq annertunerusumik allanngorsimanngilaq kommunimut pilersaarut Sermersooq 2014.g, pilersaarutit pingaarnerit taamatullu ineriartornissamut anguniakkat pilersaarummi takuneqarsinnaasut, 2013-mi akuerineqarmatali.

Ineriartornermut pilersaarut

Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut

Piffissami 2013-miit 2017-mut Inuit Ataqatigiit Demokraatillu Kommunalbestyrelsimi suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutaanni ” Inuk tamarmiusoq ataatsimooqatigiiffimmi pisussaaffiusumi, nammaqatigiiffiusumi nutaaliorfiusumilu ” aamma tamanna naqissuserneqarpoq:

” Suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut manna piffissap suleqatigiiffiusup siuliani politikkiusumik ingerlatitseqqiineruvoq. Taamaalilluni isumaqatigiissut tassaavoq politikkerisap ataqatigiilluni ingerlateqqinneranik oqariatuut, ilutigisaanillu ineriartorneq tigussaasoq aqqutigalugu misilittagariligarpasuit ilanngunneqarfiat. Kommunimi pilersaarut akuerisaasoq piviusunngortinneqassaaq, 2013-imullu aningaasatigut missingersuummi politikikkut nalerassatut akuersissutigineqartut politikikkut susassaqarfinni ataasiakkaani anguniagassatut ingerlateqqinneqassallutik.”

Naleqartitat pingaarnert aamma suliniarfissat

Suleqatigiinnissamut isumaqatigiisummi naleqartitat pingaarnert, pilersaarusiornermut periusissami kingullermeersut, tassaapput:

- Piujuartitsineq
- Inuunerup pitsaasuunera
- Demokratii sulissinerlu

Naleqartitat pingaarnert arfinilinnut suliniarfissanut immikkoortinneqarnikuupput allatut oqaatigalugu pilersaarusiornermi periusissami kingullermeersuusut ukuupput. (takuuk titarnertaaq Pilersaarusiornermi periusissat 2010, qupperneq 4):

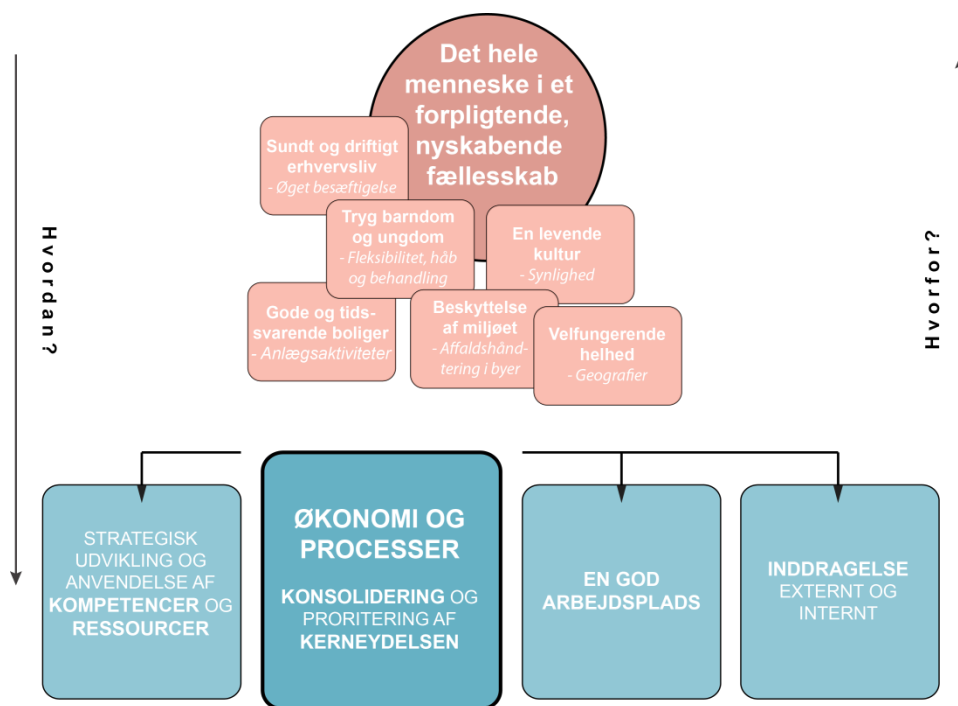
- Inuussutissarsiorneq ingerlalluartoq, assigiinngisitaarfiusoq eqeersimaarfiusorlu
- Inissiat pitsaasut ullutsinnullu naleqquttut
- Toqqissisimasumik meeraaneq inuusuttuunerlu
- Kulturi uummaarissaq
- Avatangiisinik illersuineq
- Kommune ingerlalluarluni ataasimooqatigiiffiusoq

Taamaattumik nutaanik Kommuneqarfik Sermersuumi pilersaarusiornermi pisariaqartinneqanngillat naleqartitat nutaat aamma pilersaarusiornermi tunngavissaq, kisianni pilersaarusiami naleqartitat tunngaviillu pilersaarusiornermut periutsimi kingullermeersut taamatullu kommunimut pilersaarummeersut nangingineqarput.

Aningaasarsiornerup makiteqqinnissaa – isumannaallisaaneq aamma pingaarnersuineq

Ullummikkut kommunip aningaasaqarnikkut inissisimanerata ilisarnaatigaa, tigoriaannaat aningaasaatit naammanngittooratarsinnaanerata, tamatuminnгалu pisuteqartumik kommune immikkut Namminersorlutik oqartussanit nakkutigineqarpoq. Taamaattumik Politikerit pisortaqtigiillu aningaasaqarniarneq immikkut suliniarfigaat ilaatigut suliaralugu aningaasarsiornerup "makiteqqinnissaanut pilersaarut" (juuni 2014), aamma pilersaarusiorneq aallartinneqareerpoq pineqarlutik isumannaallisaaneq aamma aningaasaqarneq.

Ataani takussutissiami takutinneqarpoq politikimi suleqatigiit politikikkut anguniagaasa (suliniarfissat immikkoortut arfinillit) kiisalu kommunimik "kivitsiniarlutik" pisortaqatigiit suliniarfissatut tikkuagaasa ataqatigiinnerat, tassani pingaartinneqarlutik isumannaallisaanissaq aamma ingerlatsiviit sulineranni suliat pingaarnerit pingaarnerutinnissaat kiisalu aningaasaqarnerup suliniarfiginissaa, suleriaatsit aamma ingerlatsiviit, assigiinngitsunillu ilinniagallit suleqatigiinnissaat.

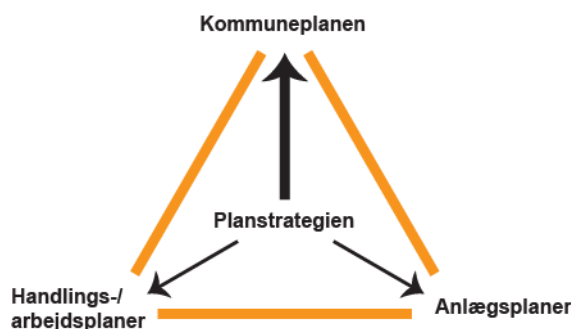
Inernilíneq

Ingerlatsiviup tamanna atuarpaa pilersaarusiornermut periusissamik sanaqqusi-nertut, ingerlatitseqqittussamik taamatullu anguniakkanik suliniutinillu allaaserin-nittussamik maannamut (kommunimi) pilersaarusiornermut sunniuteqartarsima-sunik aamma takorluukkanik pingaarnernik tigussaasunnortitsisussamik, nale-qartitanik tigussaasunnortitsisussamik suliniutinillu pingaarnersiuisalersitsisus-samik.

Pilersaarusiornermut pilersaarut 2010-mut tunngatillugu taamaattumik anguniar-neqarpoq, pilersaarusiornermut pilersaarutip tigussaanerulersinnissaa, angusas-sanik toraagaqarnerunissaa iliuusissanullu samminerunissaa. Pilersaarusiornermi pilersaarut 2014-p annermik sammissavai ingerlatsiviit ataasiakkaat suline-ranni atortutigit pilersaarusiornikkullu kingunerusussat, ingerlateqqillugulu maannamut suliniummut ikorfartuinissaa Kommuneqarfik Sermersooq ataasinn-gortinniarlugu.

Tamatuma saniatigit pilersaarusiornermut periusissaa kommunip pilersaarusiorn-nerani naleqqatut sulinermilu najoqqutassatut atorneqassaaq, sanaartornermilu pilersaarusiornermi ataavartumik ineriartornernik aqutsissutitut atorluni aamma

iliusissanut pilersaarutit pingaarnersiunermi tunngavittut atorneqartut eqqarsaatigalugit.

Isumannaallisaaneq periutsillu

Isumannaallisaanermi pingaarutilik tassaavoq suliniutit eqqumaffiginis-saat, anguniarlugu kommunip aningaasaliissutaasunik pitsaanerpaamik atuisar-nissaa – toqqartumik eqqarsaatigalugit sanaartugassatut pilersaarutaasut kiisalu iliusissanut pilersaarutit allat.

Nutaanut assigiinngitsunut periutsinut, sanaartugassanut aningaasaatit politikikkut tulliiaarinermik tapersiisussanut, tunngavissaqqippoq kommunip pilersaarutaani ingerlatsiviit nassuiarneqarnerisa naleqqussarnissaannut utaqqiisaasumillu sanaartugassanut nalunaarsuiner-nut nutarterineq.

Tassunga atatillugu qulequtaq qitusoq aamma tassaavoq illussanik titartaanermi politikkip ineriartortinnissaa, atorneqartussaq piffissaq ungasinnerusoq isigalugu sakkutut atorneqartussaq, kommunimut pilersaarummi immikkoortut suliniarfiit piviusunngortinniarni-ni pitsaassutsimut qularnaarutitut.

Pingaarnersiui-neq

Suliassat takkuttussat pingaarnersiornerni pingaaruteqarpoq nikinnissaq "aaq-qissuussipallanner-miik nutaali-ormut". Pisariaqarpoq pilersaarusi-ormermut sanaartornermullu tunngasut suliassat allaaserinissaat pingaarnersiornissaallu, takujuminarsaanissaq aqutsinissarlu pillugit aammali ingerlatsivimmi, ataatsimiiti-tami kommunalbestyrelsimilu eqqissilluni sulinissaq aamma suliassanik pingaar-nersiunermi pineqarpoq piffissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu isigalugit pit-saassutsimik qularnaarinissaq.

Apersuinerit

Pilersaarusi-ormermut periusissap ineriartornerullu pilersaarusi-ormerni nalilerso-rerini tunngavissatut kommunimi ingerlatsivinni piortat arlallit apersorneqarput, taakku qinnuigineqarput ineriartornerup ilisarnaataanik tikkuaaqqullugit taamatul-lu pilersaarusiugaareersut siunissami pilersaarusiugassatut pisariaqalersitaanik tikkuaanissaq nammineq isumartik naapertorlugu.

Tamatuma saniatigut anguniagassat pillugit suleqatigiinnissamut isumaqatigiisut misissorneqarpoq toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangikkaluamik kommunimut pilersaarummut sunniuteqartussaammat.

Suliassat annertuut

Ingerlatsivimmi pisortanik oqaloqateqarnermi paasinarsivoq, ingerlatsiviit iigaat pitarlugit apeqquut uteqattaartoq tassaasoq, qanoq iliorluni kommunip ataatsimut ingerlalluarfiusup kiisalu kommunimi inoqarfiit annertuumik assigiinngissusilimmik ineriartornermikkut atugaqartinneqartut oqimaaqatigiisinneqarsinnaanersut. Allatut oqaatigalugu: qanoq iliorluta pitsaassuseq angussavarput sumiiffinni atukkat tunngavigalguit? Tunngaviit atukkallu pisariaqartippaat assigiinngitsunik neqerooruteqarnissaq aamma tulluussakkanik aaqqiissuteqarnissaq – pitsaasumik – ukununga:

- Illoqarfiit pingaarnersaannut
- Najugaqarfinnut allanut
- Kommune ataatsimut isigalugu

Illoqarfiit pingaarnersaat – Kalaallit Nunaata avammut kiinaa

Kommunimi Nuuk illoqarfiit annersaraat minnerunngitsumillu Kalaallit Nunaanni illoqarfiit pingaarnersaraat. Nuuk taamaasilluni illoqarfiit pingaarnersaattut aamma allamik suliassaqarpoq – illoqarfik siuttuussaaq maligassiuuullunilu aamma nuna tamakkerlugu ataatsimut isigalugu laboratoriaassaaq.

Nuup illoqarfiit pingaarnersaattut ineriartornissaanut takorluuineq siumut isigissaaq, Nuuk qanoq ililluni illoqarfiit pingaarnersaattut inissisimassanersaq aamma qanoq ililluni Kalaallit Nunaannut tamarmut maligassiuissanersaq – aamma suli annermik, qanoq ililluni issittumi maligassiuusutut inissisimassanersaq. Tamatumunnga pisariaqassaaq:

- Attaveqarnermut aaqqiissutit illoqarfiit pingaarnersaannut nutaalamut naleqquttut
- Illussanik titartaaneq aamma illoqarfimmi soqannginnerat pitsaanerpaat – illussanik titartaaneq pillugu politikkimit annertuumit aqunneqartoq
- Illoqarfimmi inuuneq, kulturikkut misigisassat aamma timersorneq isumalik kommunip kileqarfii qaangerlugit
- Kiffartuussineq, ilanngullugit atuarmi, Kalaallit Nunaata sinneranut tikkuussisut aamma nuna tamakkerlugu laboratoriatut ingerlasut

Inoqarfiit

Kommunip illoqarfiisa nunaqarfiisalu sinnerini – Tasiilaq minillugu – innuttaasut ikiliartornerannut piujuartitsisumik anguniagaqarnissaq suliassaavoq annertoq. Tamanna inoqarfinni sanaartornermut sunniuteqarpoq aamma kiffartuussinermut suliassaqarnermullu.

Innuttaasunut ikiliartuinnartunut pitsaasumik kiffartuussinissamik neqeroorute-qarneq ajornarsiartuinnarpoq aamma najugaqarfinni tamani kusanartunik avatangiiseqartitsinissaq qularnaaruminaappoq. Pitsaassuseq unamminartuuvoq.

Tamatumunnga atatillugu patajaallisaanermut pisariaqarpoq annertunerusumik piujuaannartitsinissamik eqqarsarnissaq aamma siunissaq ungasissoq isigalugu. Tamatumani pissusitoqqat atorlugit aaqqiisarneq atorsinnaanngilaq. *”One zize fits all”* najugaqarfinni tamani atorsinnaanngilaq. Piffissaq ungasinnerusoq isigalugu akisuvoq sunik tamanik pilersitsiniarnissaq – sumi tamani. Imaanngilaq kiffartuussinerusoq pitsaasoq najugaqarfinni tamani assigiimmik atugaqartitsinissaq, naggataatigut kiffartuussineq pitsaasoq anguneqarsinnaanngippat.

Najugaqarfinni pitsaassuseq aamma pitsaasumik kiffartuussineq anguneqassap-pat pisariaqarpoq nutaanik kusanartunillu aaqqiissuteqarnissaq soorlu ingerlata-nik kattussuinissaq, programminik ingerlatsivinnillu ataatsimut eqqarsarnissaq illoqarfinnik allanngortiterinissaq ineriartortitsinissarlugu eqqarsaatigalugit. Qitiusu-mik naleqartitanik patajaallisaanissaq ataqinninnissarlugu pineqarpata pisariaqar-poq assigiinngitsunik ilinniagalit atorlugit suliniutinik ingerlassisarnissaq, immik-koortunut arlariinnut ingerlatsivinnullu ataatsikkut sunniutilimmik.

Najugaqarfinnut politikkissamik ineriartortitsinissaq, sumiiffinni inuiaqatigiit ilisar-naataat aallaavigalugit, sinaakkutaasinnaapput oqallinnerni tassani pingaaruti-limmik – ilaatigut nassaariniarlugu oqimaaqatigiissuseq kommunip akisussaafe-qarnerata kiisalu sumiiffinni ataasiakkaani innuttaasut kommunimik qanoq isu-malluuteqarsinnaanerisa akornanni, illuatungaani innuttaasut namminneq aki-sussaaftii aamma inooriaatsimik qinersinerup suut kingunerisarnerai taamatullu najugaqarfik aalajangersimasoq.

Suleqatigiinnissamut isumaqatigiisummi qitiusumik suliniarfissat misissorneri

Takussutissiani ataaniittuni immikkut suliniarfissat tikkuarneqartut arfinillit ta-mani anguniakkat takuneqarsinnaapput, toqqaannartumik toqqaannanngikka-luatumilluunniit kommunimut pilersaarummut, aamma pilersaarusiarniakkanut anguniakkanik ikorfartuisinnaasunut. Pilersaarusiornifigerusunneqartut tassaane-rupput apersuisoqarnerani ingerlatsivinni pisortat saqqummiussa.

Immikkut suliniarfissaq 1. Inuussutissarsiorneq peqqissoq, assigiinngiaartoq aamma ingerlalluartoq

Kommunalbestyrelsen sulissutiginiarpaa inuussutissarsiorneq peqqissoq, assi-giinngiaartoq aamma ingerlalluartoq. Tamanna pissaaq ilaatigut makku aqquti-galugit:

- Takornariaqarnermik ineriartortitsineq – soorlu Tasiilami takornarialeri-nermik ilinniartimmik pilersitsinikkut
- Sanaartukkat amerlinerisigut – malinnaasumik nunagissaaneq

- Suliffissaqartitsiniarnermut tunngatillugu iluarsaassassanik pilersaarusiorneq
- Namminersortut nunagissaanissaannik annertunerusumik sulissutiginninneq
- Illut iluarsaannissaannik annertunerusumik sulissutiginninneq
- Sanaartugassat akuerineqartut sukkanerusumik aallartitalernissaat
- Illoqarfiit qitiini soqannginnersanik pitsanngorsaanaissaq
- Nalunaarsuineq aamma politikikkut nalilersuinissaq illut eriagisassat/eqqissisimatitassat pillugit
- Aqqusinernik pitsanngorsaanerup qularnaarnissaa – sumiiffimmi pissutsit aallaavigalugit

Kommunimut pilersaarummut atatillugu anguniakkat taakku ilaatigut makkunannga ikorferneqassapput:

- ✓ Sanaartugassanik pingaarnersiusarnissaq immikkut isigalugit (sukkanerusumik) sanaartugassanik (annertusisanik) sanaartortalernissaq ilanngullugit iluarsaassisarneq aamma nunagissaasarneq
- ✓ Nunami ammasumi takornariaqarnermik ineriartortitsinissamut periarfissat pillugit qulequtakkaartumik pilersaarusiorneq, ilanngullugit Arsuup kangerlua, Kapisillit aamma Qeqertarsuatsiaat kiisalu Tasiilamik ineriartortitsineq Tunumi takornariarnermut aallaavittut
- ✓ Nuup illoqarfiit pingaarnersaattut ineriartortinnissaa immikkut sulissutigalugit angallanneq, illussanik titartaaneq, illoqarfimmi soqannginnersat nutaaliat, illoqarfimmut takornariartitsineq il.il.
- ✓ Nuup illoqarfittut takornariarfittut pilersaarutiginissaa ("Colourful Nuuk")
- ✓ Kommunimut pilersaarummi Nuummi, Tasiilami Paamiunilu illoqarfiit qitiisa pilersaarusiorterannik ineriartortitseqqinneq
- ✓ Illussanik titartaanermut nutaamik politikkiliorneq, illussanik titartaaneq nukittorsarniarlugu aamma illoqarfimmi soqannginnersat pitsanngorsarniarlugit
- ✓ Nuummi aqquserngit pitsanngorsarnissaannut qulequtakkaartumik pilersaarusiornissaq immikkut isigalugit aqqusinikkut angallattut immikkoortinnissaat, kaajallatarfiliortiternissaq, cykilertut pisinnaallu aqqutissaat aamma aqqusinernut aaqqiissutissat, angallattut amerlanerusut atorsinnaasaat
- ✓ Tasiilami aqqusinernut pisinnaallu aqqutaannut pilersaarusiornissaq siunertarlugu illoqarfiup avannaatungaata kujataatungaatalu

attaviginnerulernissaat aamma illoqarfimmi qorsooqqinnersat
pitsanngorsarniarlugit

- ✓ Kommunimut pilersaarummi piujuartitsinissamut aalajangersakkat
nalilersoqqinnissaat

Suliniarfissaq 2. Inissiat ullutsinnut naleqquttut

Kommunalbestyrelsip ullutsinnut naleqquttunik inissialiortiternissaq qularnaaru-
suppaa inuit qanimut suleqatigalugit . Tamanna pissaaq ilaatigut makku aqqu-
tigalugit:

- Tasiilaq alliaartortinneqartuassaaq, inuusuttunut inissialiortiterneq ilann-
gullugu
- Ukiuni tulluittuni 5-7-ni Nuummi inissiat assigniingitsukkuutaat 800-t
sanaartorneqassapput
- Eqqagalerineq pilersaarusiorneqassaaq aamma illunik isaterineq
- Sanaartornissamut pilersaarut soqutigisaqaqatigiit suleqatigalugit sana-
neqassaaq
- Paamiuni illut/inissiat inoqanngitsut pilersaarusiunneqassapput INI A/S
qanimut suleqatigalugu
- Sumiiffinni immikkoortuni inuit peqatigiissinnaanerit nukittorsarneqas-
saaq
- Illut isateriaannanngorsimasut isaterneqassapput
- Illoqarfiup pilersaarusiorterani akuutitsillaqqinnerunissaq, ilanngullugit
meeqqat inuusuttullu
- Immikkoortut biilerfigeqqusaanngitsut aamma ullut
biilerfigeqqusaanngitsut
- Angerlarsimaffeqanngitsunut inissat amerlanerusut – Namminersorlutik
Oqartussat pilersaarutaannut ataqatigiissaarisooqassaaq
- Nuummi ivigaasanik qalikkamik arsaattarfiliornissaq misissorneqassaaq
- Ineqarfinni ingerlataqarsinnaanerit pitsaaneruseqassaaq
- Sunngiffimmi neqeroorutit pitsanngorsarneqassapput
amerlisarneqarlutillu

Kommunimut pilersaarummut atatillugu anguniakkat taakku ilaatigut makku-
nannga ikerfeneqassapput:

- ✓ Ineqarfissamik pilersaarusiornikkut pingaartillugit 1. ineqarfinnik annertu-
saaneq – ilanngullugit Nuummi Tasiilamilu illunik eqiterinerunissat, 2.
Iluarsaassinissamik isaterinissanillu pisariaqartitsineq – aamma najuga-

qarfinni minnerusuni, 3. Illunik immikkut ittunik pisariaqartitsineq – ilann-
gullugit utoqqaat illui il.il. 4. Namminersortut aningaasaliinerunissaannut
periarfissarsiornissaq, 5. Suleqatigeeriaatsinik ineriartortitsineq
(piginneqateqarnerit il.il.)

- ✓ Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit Paamiut pillugu tamakkiisumik pilersaarusiornissaq ilaatigut immikkut pingaartillugit inissiat inoqanngitsut, blokkinik isaterineq aamma illoqarfiup qeqqanik kusassaanissaq (ataaniitoq takuuk)
- ✓ Isaterinissamut illoqarfimmillu kusassaanissamut tamakkiisumik pilersaarusiornissaq (1. Nuuk: Tuujuk, Qapiarfiusaaq aamma ASK-p toqqaveqarfia, Narsarsuaq, "Nuussuup uummataa". 2. Paamiuni blokkeqarfik. 3. Tasiilaq: illoqarfiup qeqqa imikoorfimmut aqquteqanngitsoq
- ✓ Najuqarfinni minnerni illut inoqanngitsut aserfallaasimasullu isaternissaannut iliuusissanut pilersaarusiornissaq
- ✓ Illussanik titartaaneq pillugu politikiliornissaq, illussanik titartaasarnermut nukittorsaataasumik aamma illoqarfimmi inoqannginneranik pitsanngorsaasussamik kiisalu arsaarinninnermi suleriaatsinik pitsanngor-
saanissaq

Immikkut suliniarfissaq 3. Meeraaneg inuusuttuunik aamma inersimasuuneq toqqissisimanartog

Kommunalbestyrelsen qularnaarniarpaq toqqissisimalluni meeraanissap, inuusuttuunissap inersimasuunissallu periarfissarissarnersinnissaat. Tamanna ilaatigut pissaaq:

- Meeqqat atuarfianik nukittorsaannikkut angajoqqaat peqataatillugit akissusaassuseqarnerulersillugillu
- Paamiuni Tasiilamilu ilinniarsiit immikkoortortaannik pilersitsinikkut
- Innarluutilinnut ilinniarsiannik, ineqarfissanik suliffissanillu pitsanngor-
saanikkut
- Illoqarfinnik innarluutilinnut inussiarnernerusunik pilersitsinikkut
- Ilunik utoqqarnut naatsorsuussanik amerlanerusunik pilersitsinikkut
- Paaqqinnittarfinnik iluarsaassinikkut annertusaanikkullu

Kommunimut pilersaarummut atatillugu anguniakkat taakku ikorfartorneqarsinnaapput, ilaatigut:

- ✓ ASK-p eqqaani nunaminertat pillugit tamakkiisumik pilersaarusiornikkut (atuarfiit pillugit pilersaarutit immikkoortut aallaavigalugit) siunertarlugu sumiiffimmi atuarfimmik marloqiusamik pilersitsisinnaanissaq, Imaneq pillugu pilersaarutitut ataqatigiissakkamik aamma ataatsimoortumik Qapiarfiusaami inissianik uummarissaasinnaanermut atatillugu

- ✓ Tasiilami atuarfiup aamma nunaqarfinni atuarfiit ataqatigiissarnissaat pillugu ineriartortisinissaq atuartitsinerup pitsanngorsarnissaa pillugu
- ✓ Meeqqerviit sunngiffimmilu ornittakkat annertusarnissaannut pisariaqartitsineq paasineqassangatinneqarpoq immikkoortumi pilersaarusiornermut atatillugu
- ✓ Peqqinnermut Pitsaaliuinnermullu immikkoortup annertusarnissaanut pisariaqartitsineq paasineqassagatinneqarpoq immikkoortumi pilersaarusiornermut periusissamik sananermut atatillugu
- ✓ Utoqqarnik innarluutilinnillu sullissinnermi annertusaanissanut pisariaqartitsinerit immikkoortup pilersaarusiunneranut atatillugu paasineqarsinnaassasut naatsorsuutigineqarpoq
- ✓ Ineqarfinnut pilersaarummi allaaserineqassaaq siunissami pisariaqartitsineq utoqqaat illuinik, utoqqaat najugaqatigiiffiini aamma najugaqatigiiffinnik allanik (innarluutilinnut il.il. – ilanngullugu iluarsaassinissamut pisariaqartitsinerulerneq
- ✓ "Ilaqutariit illuata nalilersoqqinnera"

Immikkut suliniarfissaq 4. Kulturip uumassusillip ineriartortinnissaa

Kommunalbestyrelsip sulissutiginiarpaa kulturimik uumassusilimmik ineriartortisinissaq. Tamanna ilaatigut pissaaq:

- Katersugaasivinnik sumiiffimmilu eqqaassutissanik sumiiffimmi najugaqartunut tikeraanullu pilerisaarinnikkut
- Paamiuni "Kittat" immikkoortortassaanik pilersitsinissap misissomeratigut

Kommunimut pilersaarummut atatillugu anguniakkat taakku ikorfartorneqarsinnaapput, ilaatigut:

- ✓ Illoqarfiit qeqqannik pilersaarusiornermut atatillugu piujuaannartinneqarsinnaasunik ujarlernikkut
- ✓ Nuummi Nuutoqqami aamma Aqqaluup Aneerasaartarfiani
- ✓ Tasiilami: immikkoortoq piujuaannartitsivik aamma Juullip orpianik nappaavik, takuuk kommunimut pilersaarummi immikkoortoq "Illoqarfiup qeqqanik pilerinartumik pilersitsineq"
- ✓ Paamiuni: Illoqarfiup pisoqaanersaani illoqarfiullu qeqqani, takuuk kommunimut pilersaarummi immikkoortoq "Paamiut pillugu pilersaarut tamakkiisoq"

Immikkut suliniarfissaq 5. Pinngortitamik pisuussutinillu illersuineq

Kommunalbestyrelsip sulissutiginiarpaa avatangiisit, pisuussutinik pinngortitamilu illersuiffiusuq – aamma kinguaassagut pillugit. Ilaatigut tamanna pissaaq makku aqqutigalugit:

- Eqqagalerineq pitsanngorsarniarlugu suliniutit nanginnerisigut aamma annertunerusumik atueqqittarneq
- Annertunerusumik atueqqittarneq aamma saviminikut aatsitassakullu pitsaanerusumik suliarisarnersigut
- Biilit innaallagiartortut misilerarnerinni suleqataaqqinnikkut

Kommunimut pilersaarummut tunngatillugu anguniakkat taakku ikorfartorneqarsinnaapput ilaatigut makkunanga:

- ✓ Eqqagalereriaatsip kingunerinut tappinnerunikkut (eqqakkanik immikkoortitterisarnikkut il.il.) eqqagalerineq pillugu pilersaarutip nutarternissaanut atatillugu
- ✓ Nuummi anartarfilerinerup atorunnaarnissaanut piumasaqaatit aamma Tasiilami ilaannakoortumik atorunnaarsitsinikkut
- ✓ Qinngutta kangerluttaanut imikup kuutsinneqartuarnerata piujuaannartitsineq innarlarsinnaaneraa nalilersortuarneqassaaq
- ✓ Illoqarfinni allanilu najugaqarfinni eqqaavissuit salinnissaannut suliniutit aamma eqqakkanik katersineq
- ✓ Qanittumi avatangiisit eqqiluitsuunerunissaannut suliniutit (saliineq aamma katersineq)
- ✓ Nukiit ataavartut sulissutigineri ilanngullugit biilit innaallagiartortut aamma sanaartorneq innaallagissamik annikinnerusumik atuiffiusoq

Immikkut suliniarfissaq 6. Tamakkiisoq ingerlalluartoq

Kommunalbestyrelsip kommunimi ineriartorneq sulissutiginiarpaa, tamakkiisumik ingerlalluarfiusoq. Tamanna ilaatigut pissaaq makku atorlugit:

- Tasiilap Ittoqqortoormiullu umiarsuaqartarnerinik tulluussaaneq sikusarnerata allanngornera pissutigalugu
- Ittoqqortoormiunut pitsaanerusumik timmisartuussisalernissaq, Tasiilamilu mittarfittaarnissaq
- Nuummi timmisartunut suluusalinnut mittarfiup tallinissaa aamma umiarsualiviup. Takuuk Angallanneq pillugu isumalioqatigiisitat inner-suussutaat
- Kangilinnguit Ivittuullu siunissaasa aalajangiiffiginissaat
- Innuttaasunut attaveqarnerup, peqataatitsinerup attaveqaqatigiinnerullu nukittorsarnissaat
- Pinerluttaalisitsineq pinaveersaartitsinerlu pillugit politiinik suleqateqarneq
- Nunanik allanik suleqateqarnerup nanginnissaa

Kommunimut pilersaarummut atatillugu taakku anguniakkat ilaatigut ikorfartorneqarsinnaapput ukunannga:

- ✓ Aalajangersimasunik qulequtaqarluni Tunumi angallannikkut aaqqis-suussinerup ineriartornissaanut pilersaarusiorneq, ilanngullugu Tasiilami mittarfiliorfissamik immikkoortitsinissaq
- ✓ Nuummi timmisartunut suluusalinnut mittarfiup 1799 meterinut tallinissaanut pilersaarusiornermi periusissaq
- ✓ Aalajangersimasunik qulequtaqarluni nunaannarmi takornariaqarnerup iluani periarfissamik pilersaarusiorneq, ilanngullugu Arsuup Kangerlua
- ✓ Attaveqatigiinnermut innuttaasunillu kiffartuussinnermut periusissaq suliarineqarpoq
- ✓ Illussanik titartaanermut politikkipisaaq sananeqarpoq, ilaatigut imarissavai pilersaarusiornernup ingerlanerani periarfissat pitsaanerusut allaaserineri aamma pinerluttaalisitsinnermut tunngasut ilanngunnissa
- ✓ Nunani allamiunik suleqateqarnerup ineriartornissaa siunertaralugu Nuuk illoqarfittut pingaarnersatut pillugu takorluukkat ineriartortinnissaat kii-salu peqataanissaq europamiut illussanik titartaanermut unammisitsinerani taaguuteqartumi European Nuup illoqarfittut ineriartortinnissaa pillugu aamma nunarsuarmi ingerlatat allat pillugit
- ✓ Sumiiffimmi innuttaasut ilisarnaataannik ineriartortitsineq siunertaralugu paasissutissanik siammarterinissaq – ilanngullugit innuttaasunik taggii-nerit – politikkillu (immaqa kommunimut pilersaarummi najugaqariaatsip ineriartornissaa pillugu sammisamut ilanngullugu)

Pilersaarusiornermut suliat tunngaviussapput politikkipisaaq aalajangernissami isummerfigalugu kommunimut pilersaarut nutarterneqassanersoq imaluunniit pilersaarummut ilassummik ilaneqaannassanersoq.

Naliliineq aamma ineriartornerup pilersaarusiornera – inerniliineq

Soorlu qulaani allaaserineqartut pilersaarusiornermi suliatigut unammisassat allanngornikuupput kommunimut pilersaarut Sermersooq22014.gl 2013-mi marsip qaammataani akuerineqarmalli aamma pilersaarutit pingaarnert taamatullu ineriartornissamut anguniakkat, pilersaarummi allaaserineqartut.

Taamaattumik pineqanngillat Kommuneqarfik Sermersuumi pilersaarusiornermi naleqartitat pilersaarusiornermilu tunngaviit nutaat, kisianni pineqarpoq pilersaarut, kommunimut pilersaarummi tunngavinnik ingerlatsitseqqinneq suliani aalajangersimasuni.

Paarlattuanik pisariaqarpoq, sanaartornermut tunngasortaasa allaaserinissaat, sallinngorlugillu sanaartornermut takussutissatut takujuminaarsaaniarluni pitsaasuserlu qularnaarniarlugu. Tassunga atatillugu qitiulluinnartoq tassaa voq *illussanik titartaanermut politikkip* ineriartortinnissaa, qularnaarisussaq pitsaassutsimik

Kommunimut pilersaarutip piviusunngortinneranut atatillugu aamma allat suliniarfiit.

Pilersaarusiornermut periusissap taamatullu suleqatigiinnissamut isumaqatigiisummi suliarineqartussat misissorneri aamma siunissami pitsaasumik tunngavi-liissapput siunissami kommunimut pilersaarummi immikkoortut allaaserinerisa nutarternissaannut aamma kommunimut pilersaarutip nassuiaatitaanik sanaartukkanut takussutissiaagallartumi.

Immikkoortut allaaserineri taamaasillutik ingerlatsivinnut ataasiakkaanut tunniun-neqarnikuupput qinnuigalugit oqaaseqarfigissagaat aamma allaaserinera nutar-tissagaat siunnersuuteqassasullu ataatsimoortumik sanaartukkat takussutis-saannut pineqarlutik:

- Sanaartugassat akuereriikkat
- Sanaartugassat piariilersut
- Siunissami sanaartugassatut kissaatigisat

4 KUKKUNERSIUISUT AALAJANGIGAAT

Pilersaarusiornermut periusissap akuerineqarneranut atatillugu kommunalbestyrelse, takuuk Pilersaarusiornernut inatsimmi § 34 imm. 2, aalajangiiffigissavaa kommunimut pilersaarummut kukkunersiunerup ilusissaa.

Piviusunngortinneqarsinnaapput:

- Kommunimut pilersaarutip tamakkiisumik kukkunersiorneqarnissaa, nalinginnaasumik toqqarneqartussaq, kommunimi pissutsit annertoorsuarmi allanngorsimappata. Tamanna pivoq kommunerujussuaq Kommuneqarfik Sermersooq pilersinneqarmat, nalilernerqarporli maannakkut pissutsit aallaavigalugit pisariaqarnavianngitsoq.
- Ilaannakoortumik kukkunersiuneq kommunimi pilersaarummi qulequtamik ataatsimik arlallinnilluunniit, tassa periarfissaqarpoq qulequttat aalajangersimasut kukkunersiorneqarnissaat, soorlu kommunimut pilersaarutip nassuiaatitaa imaluunniit taassuma ilaa, kommunimut pilersaarummi nunaminertamik tunisinermut, piujuaannartitsinissamut il.il. aalajangersakkat.
- Nunap ilaani immikkoortunik ilaannakoortumik kukkunersiuneq, periarfissiisooq nunap ilaanik immikkoortunik aalajangersimasuik kukkunersiunissaaq, soorlu kommunimut pilersaarummi najugaqarfinnut aqqissuussat pingaarnert imaluunniit illoqarfiup ilaa il.il.
- Kommunimut pilersaarummik akuerseqqinneq, ima isumaqarluni kommunalbestyrelsip nalilersussagaa, kommunimut pilersaarut pioreersooq pilersaarusiornermi pisariaqartitanik naammassinnissimanersooq.

Ingerlatsiviup nalilerpaa, kommunimut pilersaarummi ineriartornermut pilersaarutit kommunip pingaarnermik ineriartornissaanut ikorfartuisut taamaattumillu aalajangiusimasariaqartut.

Taamaattumik pilersaarusiornermut periusissamik suliaqarneq naatsorsuutigineqarpoq kinguneqarumaartoq innersuussummik kommunimut pilersaarutip ilaannakortumik kukkunersiorneqarnissaanut, ilaatillugu:

- Misissuineq aamma kukkunersiuneq kommunimut pilersaarummi aalajangersakkanik pingaarnernik – ilanngullugu illut eriariginartut immikkoortullu pillugit aalajangersakkat pillugit nunaminertanik tunisisarneq, takuuk titarnertaaq *"Pilersaarummik naliliineq"* qupperneq 13-mi.

Pilersaarusiornermut periusissaaq 2014 pillugu una tunuliaqutaasumik nalunaarut, Ingerlatsiviup isumaa naapertorlugu pisariaqartitsinngilaq kommunimut pilersaarutip kukkunersiorneqarnissaanut, taamaakkaluartorli pilersaarusiornissat nutaat tigussaasut aallarnernissaannut politikikkut aalajangiinissami tunngaviussaaq.